

KØBENHAVNS KOMMUNE

Beskæftigelses- og integrationsforvaltningen
Kontor for Politik

NOTAT

Bilag 2

Udfordringsskrivelser til de stående udvalg

1. Kultur- og Fritidsudvalget
2. Socialudvalget
3. Børne- og Ungdomsudvalget
4. Sundheds- og Omsorgsudvalget
5. Teknik- og Miljøudvalget
6. Økonomiudvalget
7. Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

10-01-2011

Sagsnr.
2011-3886

Dokumentnr.
2011-19869

Sagsbehandler
Anne L. vestergaard

**Integration - Anne L.
Vestergaard**

Bernstorffsgade 17
1592 København V

Telefon
3317 3302

E-mail
PG50@bif.kk.dk

1. Revidering af handleplan og inklusionsudfordringer for Kultur- og Fritidsudvalgets område

Kultur- og Fritidsudvalget anmodes om en revidering af udvalgets handleplan med særlig vægt på, at

- tydeliggøre hvordan udvalget vil arbejde for at nå inklusionspolitikens mål
- konkretisere de indsatser som er beskrevet i politikken, og som udvalget er ansvarlig for

I den vedtagne inklusionspolitik har følgende indsatsområder med tilhørende mål særlig relevans for Kultur- og Fritidsudvalget:

Indsatsområde 3: En hånd til udsatte grupper og områder

- Mål: Flere skal have gavn af kommunens tilbud
- Mål: Et mere trygt København for alle grupper

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens kommentarer til den nuværende handleplan

I Kultur- og Fritidsudvalgets handleplan for inklusionspolitikken 2011-2014 vil man fortsat gerne understøtte målsætningen om, at etniske minoriteter deltager lige så meget i kultur- og fritidslivet som etniske danskere.

Handleplanen opstiller dog ingen fremadrettede målsætninger for forvaltningens arbejde og henviser til, at det forventes, at hver enkelt institution inden for forvaltningen afspejler det lokalområde, den er en del af, og dermed tager højde for og tilpasser aktiviteter og tilbud til beboersammensætningen i det pågældende område. Handleplanen kunne styrkes ved, at strategi og målsætninger for arbejdet i Integration og Fritid i højere grad blev indskrevet.

Kultur- og Fritidsforvaltningens nye organisationsform kan blive en udfordring for opfølgning af integrationsindsatsen på området. Fraværet af resultatmål vil gøre det vanskeligt at justere indsatsen løbende, fordi systematisk opfølgning på indsatsen bliver i forhold til den overordnede målsætning om lige deltagelse i kultur- og fritidslivet og ikke i forhold til de indsatser og aktiviteter, som forvaltningen varetager.

Snitflader til øvrige forvaltningers handleplaner

I forhold til indsatsområde 1: ”Alle børn og unge skal have en god start på livet” peger Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen på følgende snitflader:

- Socialudvalgets handleplan: Unge med etnisk minoritetsbaggrund skal ikke være overrepræsenterede i kriminalitetsstatistikkerne. Det omfatter styrkelse af kontaktpersonindsatsen, der har fokus på at skabe positiv forandring for de unge, bl.a. i forhold til, at de unge skal foretage sig noget positivt i fritiden.

- Sundheds- og Omsorgsudvalgets handleplan: Indsatser overfor etniske minoritetsbørn og -unge med overvægtsproblemer eller ringere sundhed som følge af inaktivitet.
- Børne- og Ungdomsudvalgets handleplan: Der er sammenfald imellem målgruppen for de to udvalg. Derfor bør Kultur- og Fritidsudvalget overveje snitflader i forhold til børne- og ungeområdet ved udviklingen af nye initiativer.

I forhold til indsatsområde 3: ”En hånd til udsatte grupper og områder” peger Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen på følgende snitflader:

- Socialudvalgets handleplan: En af udfordringerne på kultur- og fritidsområdet udspringer af, at den frivillige indsats i foreningerne ikke er gearret til at håndtere socialt udsatte børn og unge. Brug af socialfaglige kompetencer kunne derfor kobles til indsatsen.

Fremtidige inklusionsudfordringer på Kultur- og Fritidsudvalgets område

I relation til den vedtagne inklusionspolitik 2011-2014 kan peges på følgende bud på udfordringer på Kultur- og Fritidsudvalgets område:

- Etniske minoriteter deltager ikke i samme grad som etniske danskere i kulturlivet. I 2009 er der således et ”gab” på 13 procentpoint mellem etnisk minoritetsborgere og majoritetsborgere i København, der går til koncert, i teatret, på museer og bruger bibliotekerne og kulturhuset. Udviklingen i perioden 2007 til 2009 indikerer, at deltagelse i kulturlivet påvirkes voldsomt af konjunkturudviklingen.
- Arbejde, uddannelse og indtægt har stor indflydelse på kultur- og fritidsdeltagelsen. Andelen af personer, som står uden arbejde og uddannelse og som har en lav indtægt, er meget større blandt etniske minoriteter end blandt etniske danskere. Derfor slår den sociale baggrund stærkere igennem i forhold til kultur- og fritidsdeltagelsen iblandt etniske minoriteter end blandt etniske danskere.
- Tosprogede piger deltager i mindre grad i fritidslivet end etsprogede. Integrationsbarometret viser, at kun 27 % af de tosprogede piger i 9. klasse er medlem af en idrætsforening, imod 40 % af de etsprogede piger. Tallet for drengene uanset herkomst er på 53 %.
- Der mangler frivillige trænere mv. med etnisk minoritetsbaggrund, hvilket kan bidrage til at øge kultur- og fritidslivets interkulturelle kompetence.
- København har sammenlignet med de 6 største byer i Danmark betydeligt færre idrætsfaciliteter, hvilket har en negativ indflydelse på foreningslivets kapacitet til at optage borgere med etnisk minoritetsbaggrund.
- Der mangler et bredt og stort udbud af fritidstilbud i aften-, weekender og ferieperioder for børn og unge, når de har fritid.

Efterårsferie, jul, vinterferie og påske giver i dag grobund for uhensigtsmæssig adfærd blandt børn og unge.

- Der er flere børn i de udsatte områder sammenlignet med resten af København, og der bør fortsat være fokus på indsatser for børn og unge i udsatte- og i højrisikoområder¹, eksempelvis med tilbud om meningsfuld fritidsbeskæftigelse.

---

¹ I udsatte områder og i højrisikoområder ligger den gennemsnitlige husstandsstørrelse på 2,5-3,0 beboere pr. bolig og børneandelen (0-17 år) på 33 % - 41,3 % af samtlige beboere. I risikoområder ligger husstandsstørrelsen på 1,9 og børneandelen på 22,5 %. I neutrale områder ligger husstandsstørrelsen på 1,8 og børneandelen på 20,9 % af samtlige.

Det fremgår af statistik fra Koncernservice, at kun 20 % af Københavns ca. 300.000 boliger er over 100 m² og at 36 % af boligerne er med 2 værelser og som i meget høj grad kun bebos af 1 person. Socialforvaltningen påpeger i øvrigt, at der er et stigende behov for små billige boliger til skilsmisseramte enlige mænd.

2. Revidering af handleplan og fremtidige inklusionsudfordringer på Socialudvalgets område

Socialudvalget anmodes om en revidering af udvalgets handleplan med særlig vægt på, at

- tydeliggøre hvordan udvalget vil arbejde for at nå inklusionspolitikens mål
- konkretisere de indsatser som er beskrevet i politikken, og som udvalget er ansvarlig for

I den vedtagne inklusionspolitik har følgende indsatsområder med tilhørende mål særlig relevans for Socialudvalget:

Indsatsområde 1: Alle børn og unge skal have en god start på livet

- Mål: Flere unge styrket ud af folkeskolen

Indsatsområde 3: En hånd til udsatte grupper og områder

- Mål: Flere skal have gavn af kommunens tilbud
- Mål: Et mere trygt København for alle grupper

Indsatsområde 4: Den åbne og imødekommende storby

- Mål: Færre skal føle sig ekskluderet pga. fattigdom

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens kommentarer til den nuværende handleplan

Socialudvalgets handleplan understøtter overordnet set målsætningerne i inklusionspolitikken. Handleplanen er i tråd med politikken 3 principper. Det gælder først og fremmest ”Forskellighed er en styrke” og ”Alle skal have mulighed for at være med”.

Socialudvalgets handleplan er meget omfattende og ambitiøs. Handleplanen indeholder hele 11 resultatmål fordelt på 8 forskellige indsatsområder. I forlængelse heraf opfordres Socialudvalget til at prioritere resultatmål såvel som indsatsområder i lyset af inklusionspolitikken 4 indsatsområder – hvoraf Socialudvalget har særlige aktier i indsatsområderne 1, 3 og 4.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget vurderer, at følgende indsatsområder med fordel kan prioriteres:

- Udsatte børn og unge
- Hjemløshed
- Kvinder med etnisk minoritetsbaggrund
- Bolig

Snitflader til øvrige udvalgs handleplaner

I relation til indsatsområde 1: "Alle børn og unge skal have en god start på livet" vil Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen påpege følgende snitflader:

- Børne- og Ungdomsudvalgets handleplan: Initiativer som understøtter en bedre fordeling af byens børn, styrket faglighed, inklusion af sprogligt svage børn. Samt initiativer som understøtter børn med særlige behov med en tidlig indsats i daginstitutionerne bl.a. via sprogpladser, sprogpædagogisk metode og sprogcentre.
- Kultur- og Fritidsudvalgets handleplan: initiativer med henblik på at styrke særligt etniske minoritetspigens lave deltagelse i foreningslivet og forældreinddragelse.
- Sundheds- og Omsorgsudvalgets handleplan: Aktiviteter for børn, herunder forebyggelse af overvægt, tandsundhed, psykosocial trivsel mv.

I relation til indsatsområde 3: "En hånd til udsatte grupper og områder" vil Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen påpege følgende snitflader:

- Teknik- og Miljøudvalgets handleplan: områdebaserede indsatser, herunder helhedsplaner og områdeløft samt bemandede legepladser. At der udarbejdes ansøgninger til Socialministeriet, der giver mulighed for at igangsætte områdefornyelser i 2011 og 2012. Og endelig, at det overordnede mål med udlejningsaftalerne er at opnå socialt bæredygtige og mangfoldige boligområder, hvor beboerne trives og føler sig trygge, og at boligerne er tilgængelige for alle sociale grupper.
- Sundheds- og Omsorgsudvalgets handleplan: Sundhedstilstanden blandt etniske minoriteter uden for arbejdsmarkedet skal forbedres. Samt forebyggende tilbud til socialt og økonomisk udsatte københavnere.

I relation til indsatsområde 4: "Den åbne og imødekommende storby" vil Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen påpege følgende snitflade:

- Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets handleplan: Styrkelse af partnerskaber og netværk med erhvervslivet, uddannelsesinstitutioner, boligforeninger, faglige og frivillige foreninger og medier.

Fremtidige inklusionsudfordringer på Socialudvalgets område

I relation til den vedtagne inklusionspolitik 2011-2014 kan peges på følgende bud på udfordringer på Socialudvalgets område:

- Etniske minoritetsdrengene fra ikke-vestlige lande i aldersgruppen 15- 19 år er overrepræsenterede i kriminalitetsstatistikken. Således var andelen i 2007, der dømmes for en lovovertrædelse, opgjort til 11,5 %, mens tilsvarende tal for unge drenge med dansk herkomst er 7,7 % (tallene er ukorrigerede for sociale forhold).

- Knap 30 pct. af indvandrere og efterkommere i Københavns Kommune lever under fattigdomsgrænsen, hvilket er næsten det dobbelte af gennemsnittet af alle københavnere.²
- Der findes ca. 1.500 hjemløse i København. Cirka 33 % er angivet at have en anden nationalitet end dansk³. Etniske minoriteter er dermed overrepræsenteret i gruppen af hjemløse.
- En større gruppe af hjemløse med etnisk minoritetsbaggrund har komplekse problemer i form af traumer, psykiske lidelser, misbrug og manglende dansk kundskaber. Gruppen bevæger sig ind og ud af de forskellige tilbud på hjemløseområdet og er vanskelige at hjælpe.
- Etniske minoriteter i København anvender ikke kommunens Misbrugsrådgivningscentre i samme udstrækning som etniske danskere. Særligt efterkommerne er stærkt underrepræsenterede blandt de unge.

---

² Kilde: Socialforvaltningens fattigdomsundersøgelse

³ Kilde: "Hjemløshed i Danmark – national kortlægning", SFI – Det nationale forskningscenter for velfærd 2009

Revidering af handleplan og fremtidige inklusionsudfordringer på Børne- og Ungdomsudvalgets område

Børne- og Ungdomsudvalget anmodes om en revidering af udvalgets handleplan med særlig vægt på, at

- tydeliggøre hvordan udvalget vil arbejde for at nå inklusionspolitikens mål
- konkretisere de indsatser som er beskrevet i politikken, og som udvalget er ansvarlig for

I den vedtagne inklusionspolitik har følgende indsatsområder med tilhørende mål særlig relevans for Børne- og Ungdomsudvalget:

Indsatsområde 1: Alle børn og unge skal have en god start på livet

- Mål: Flere unge styrket ud af folkeskolen

Indsatsområde 3: En hånd til udsatte grupper og områder

- Mål: Flere skal have gavn af kommunens tilbud (daginstitutioner, fritidshjem/KKFO og klubber)

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens kommentarer til den nuværende handleplan

Børne- og Ungdomsudvalgets handleplan understøtter med sit fokus på en bedre fordeling af byens børn, styrket faglighed, inklusion af sprogligt svage børn og børn med særlige behov overordnet set målsætningerne i inklusionspolitikken. Handleplanen er i tråd med inklusionspolitikens princip om, at 'alle skal have lige mulighed for at være med' ved at insistere på en tidlig indsats i daginstitutionerne bl.a. vis sprogpladser, sprogpædagogisk metode og sprogcentre.

Dog mangler handleplanen konkrete resultatmål, der kan bruges som evaluerings- og styringsredskaber i de kommende fire år. Børne- og Ungdomsudvalget opfordres derfor til at knytte resultatmål – der understøtter politikken overordnede mål - til de i handleplanen nævnte initiativer. Børne- og Ungdomsudvalget bør i handleplanen endvidere vurdere, hvorvidt det er muligt at nå inklusionspolitikens mål inden for politikperioden.

Endelig opfordres Børne- og Ungdomsudvalget til i handleplanen at uddybe, hvordan udvalget vil imødekomme udfordringen med særligt unge drenge med anden etnisk baggrund, der ikke gennemfører en ungdomsuddannelse bl.a. på grund begrænsede danskundskaber og manglende kendskab til krav og kulturelle koder i uddannelsessystemet, jf. inklusionspolitikens forslag til initiativ om at udvikle elevernes uddannelseskultur.

Snitflader til øvrige udvalgs handleplaner

I relation til Indsatsområde 1: ”Alle børn og unge skal have en god start på livet” vil Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen påpege følgende snitflade:

- Socialudvalgets handleplan: initiativer vedrørende udsatte børn og unge, herunder børn der er fattige og/eller har handicap eller psykiske lidelser.

I relation til Indsatsområde 3: ”En hånd til udsatte grupper og områder” vil Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen påpege følgende snitflader:

- Kultur- og Fritidsudvalgets handleplan: initiativer med henblik på at styrke særligt etniske minoritetspigens lave deltagelse i foreningslivet og forældreinddragelse
- Teknik- og Miljøudvalgets handleplan: områdebaserede indsatser, herunder helhedsplaner og områdeløft samt bemandede legepladser.
- Sundheds- og Omsorgsudvalgets handleplan: Aktiviteter for børn, herunder forebyggelse af overvægt, tandsundhed, psykosocial trivsel mv.

I relation til Indsatsområde 4: ”Den åbne og imødekommende storby” vil Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen påpege følgende snitflader:

- Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets handleplan: styrkelse af etniske minoriteters repræsentation i bestyrelser og anti-diskrimination. Endelig er der en generel snitflade i forhold til forvaltningernes målgrupper, når det gælder ungegruppen, de 15-17-årige, jf. bl.a. kommunens ungejobpakke.

Fremtidige inklusionsudfordringer på Børne- og Ungdomsudvalgets område

I relation til den vedtagne inklusionspolitik 2011-2014 kan peges på følgende bud på udfordringer på Børne- og Ungdomsudvalgets område:

- Kvalitetsrapporten for folkeskolen i 2010 viser en væsentlig fremgang for både et- og tosprogede elever resultater til Folkeskolens Afgangsprøve. De tosprogede elevers fremgang er markant bedre end de etsprogede elever, hvilket samlet har medført et mindre præstationsgab. Der er dog stadig et præstationsgab, når der korrigeres for social baggrund. Karaktergennemsnittet korrigeret for social baggrund for 9. klasse i 2010 var for etsprogede elever på 6,39, mens det for tosprogede elever var 5,98. Det gennemsnitlige resultat dækker over meget store variationer mellem skolerne. (Kvalitetsrapport 2010)
- Der er med de stærkt stigende læsekrav stadigvæk store udfordringer i forhold til antallet af tosprogede elever med læseproblemer. Andelen på 26, 5 pct. er næsten tre gange så stor som andelen af etsprogede med læseproblemer (Kvalitetsrapport 2010)

- Ifølge PISA København 2007 forlader 49 pct. af de tosprogede unge folkeskolen uden de nødvendige læsekompetencer til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Til sammenligning gælder det for 15 pct. af de etnisk danske børn.
- De tosprogede børn og unge scorer kun lidt bedre til Folkeskolens Afgangseksamen (4,93) end de 20 pct. svageste mht. socioøkonomi (4,71), hvilket blandt andet skyldes stort elevsammenfald (Kvalitetsrapport 2010)
- Tæt ved halvdelen af de mandlige efterkommere af indvandrere fra ikke-vestlige lande har folkeskolen som højest fuldførte uddannelse (Agenda, dec. 2010)
- Etniske minoritetsbørn er underrepræsenteret i dagtilbud. Ser vi specifikt på børnehavegruppen (3-5-årige), hvor sprogvurdering starter, er 84 % indvandrere og efterkommere, indmeldt i dagtilbud i februar 2009 mod 97 % etniske danske børn. (Integrationsbarometret)
- Der er siden 2006 sket en bedre fordeling af minoritets- og majoritetsbørn i dagtilbud i de seks udviklingsbydele (Bispebjerg, Valby, Brønshøj/Husum, Indre Nørrebro, Ydre Nørrebro og Sundby Nord) der indgik i Mangfoldighed i Dagtilbud, men der er fortsat en udfordring (Statusrapport Mangfoldighed i Dagtilbud 2009)
- Der er siden 2004 sket en bedre fordeling af minoritets- og majoritetsbørn i folkeskolerne, men der er fortsat en udfordring. Der er 67 folkeskoler i København: på 18 skoler udgør tosprogede elever 20-40 %, på 24 skoler udgør antallet af tosprogede mindre end 20 %, og på 25 skoler udgør de tosprogede mere end 40 % (www.kk.dk/integrationogborn)
- Der er fortsat en stigning andelen af børn i privatskoler. 26,9 pct. af de københavnske elever gik i privatskole i skoleåret 2009/10 sammenlignet med 25,7 pct. i skoleåret 2008/9. Kvalitetsrapport 2010) I resten af landet er andelen 15 pct. (Statusrapport 2010)
- Der er fortsat betydelige udfordringer med frafald inden for ungdomsuddannelserne, især inden for de erhvervsfaglige uddannelser. Andel 15-19-årige med ikke-vestlig herkomst, der har gennemført eller er i gang med en ungdomsuddannelse i 2009 er 78,7 % (Integrationsbarometret) Undervisningsministeriet har beregnet, at kun 41 % af dem, der begyndte på en erhvervsuddannelse i København i 2008, vil fuldføre uddannelsen. På gymnasieskolerne er det tilsvarende tal 80 %. Den laveste fuldførelsesgrad findes hos etniske minoritetsmænd.

Revidering af handleplan og fremtidige inklusionsudfordringer på Sundheds- og Omsorgsudvalgets område

Sundheds- og Omsorgsudvalget anmodes om en revidering af udvalgets handleplan med særlig vægt på, at

- tydeliggøre hvordan udvalget vil arbejde for at nå inklusionspolitikens mål
- konkretisere de indsatser som er beskrevet i politikken, og som udvalget er ansvarlig for

I den vedtagne inklusionspolitik har følgende indsatsområde med tilhørende mål særlig relevans for Social- og Sundhedsudvalget:

Indsatsområde 3: En hånd til udsatte grupper og områder

- Mål: Flere skal have gavn af kommunens tilbud

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens kommentarer til den nuværende handleplan

Sundheds- og Omsorgsudvalgets handleplan understøtter med sit fokus på 'social ulighed i sundhed' som en vej til at øge etniske minoriteters sundhedstilstand, inklusionspolitikens ambition om at give en særlig hånd til socialt og økonomisk svagt stillede københavnere i udsatte boligområder. Handleplanens prioritering af såvel målrettede indsatser over for nogle grupper af etniske minoriteter og samtidig mainstreaming i servicetilbud understøtter endvidere inklusionspolitikens strategi om rummelige servicetilbud kombineret med særligt målrettede indsatser.

Sundheds- og Omsorgsudvalget opfordres til i handleplanen at uddybe, hvordan udvalget i samarbejde med Beskæftigelses- og Integrationsudvalget og Socialudvalget vil sikre bedre sammenhæng mellem kommunens indsatser, jf. inklusionspolitikken s. 20. Samarbejdet bør også inddrages i Socialudvalgets og Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets handleplaner.

Endelig bør Sundheds- og Omsorgsudvalget vurdere, hvorvidt det er muligt at nå inklusionspolitikens mål om øget gavn af kommunens tilbud inden for politikperioden.

Snitflader til øvrige udvalgs handleplaner:

I relation til indsatsområde 1: "Alle børn og unge skal have en god start på livet" vil Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen påpege følgende snitflade:

- Børne- og ungdomsudvalgets handleplan: Kommunens nye sprog- og rådgivningscenter, der i tæt samarbejde med pladsanvisningen og sundhedsplejen, vil tilbyde målrettet rådgivning til skolestartere og skoleskifttere

I relation til indsatsområde 3: "En hånd til udsatte grupper og områder" vil

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen påpege følgende snitflader:

- Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets handleplan: Skræddersyede beskæftigelsesindsatser over for særligt marginaliserede målgrupper, hvor sundhedsfremme kunne indgå som et element
- Socialudvalget: Indsatser i relation til udsatte børn og unge med etnisk minoritetsbaggrund, socialpsykiatrien og misbrug
- Teknik- og Miljøudvalget: Områdebaserede indsatser og helhedsplaner i udsatte områder af byen
- Kultur- og Fritidsudvalget: Etniske minoritetspigens lave deltagelse i foreningslivet, fastholdelse af etniske minoritetsbørn og – unge i foreninger og forvaltningens kulturelle tilbud.

Fremtidige inklusionsudfordringer på Sundheds- og Omsorgsudvalgets område

I relation til den vedtagne inklusionspolitik 2011-2014 kan peges på følgende bud på udfordringer på Sundheds- og Omsorgsudvalgets område:

- Andelen af etniske minoritetsborgere med positivt selv vurderet helbred er steget med 3 procentpoint fra 80 pct. i 2007 til 83 pct. i 2009, men tallet er 89 pct. for de etniske danskere (Integrationsbarometret)
- Andelen af etniske minoritetsborgere, der ryger dagligt er det samme i 2007 som i 2010, nemlig 28 pct. 22 pct. etniske danskere ryger dagligt.
- Andelen af etniske minoritetsborgere, der føler sig uønsket alene er faldet fra 19 pct. i 2007 til 13 % i 2010, men tallet er kun 7 pct. for de etniske danskere.
- Etniske minoritetsborgeres sundhedstilstand er ringere end hos etniske danske borgere. Ulighed i sundhed skyldes først og fremmest socioøkonomiske forhold⁴ og social ulighed, manglende viden om og adgang til sundhedssystemet samt livsstil, herunder rygning og madvaner. Knap 30 pct. af indvandrere og efterkommere i Københavns Kommune lever under fattigdomsgrænsen, hvilket er næsten det dobbelte af gennemsnittet af alle københavnere (Socialforvaltningens fattigdomsundersøgelse)
- Etniske minoritetsborgere, herunder særligt borgere med oprindelse i ikke-vestlige lande, er signifikant overrepræsenteret i forhold til at blive diagnosticeret med

⁴ I den eksisterede faglitteratur forklares den øgede sygdomsbyrde først og fremmest som konsekvens af de socioøkonomiske levevilkår, herunder lav indkomst og lavt uddannelsesniveau, der kendetegner en stor del af borgere med minoritetsbaggrund. Jf. Sighammer 2008

hjertekarsygdomme⁵, diabetes⁶, psykiske lidelser, samt i forhold til centrale sundhedsvariable som overvægt og rygning (Etniske minoriteters sundhed, Singhammer, 2008).

- Casestudier viser, at hyppigheden af overvægt blandt etniske minoritetsbørn er på 18,6 % og blandt etnisk danske 8,4 % – det vil sige et fedme/overvægts gab på 10.2 % (Etniske minoriteters sundhed, Singhammer, 2008)
- Der er forskellige udfordringer i forbindelse med særligt etniske minoritetspigens seksuelle sundhed. Dette ses ikke kun i forhold til mødoms-rekonstruktioner som foretages, men også i antallet af aborter blandt unge minoritetspiger. Tal fra Sundhedsstyrelsen fra 2007 viser, at der er en overrepræsentation af aborter foretaget blandt etniske minoritetspiger: Etniske minoriteter får foretaget 18-20 aborter pr. 1000 kvinder, mens tilsvarende tal for etniske danskere er omkring 11 aborter. Den store andel medfører sproglige og kulturelle udfordringer i den forebyggende sundhedsindsats.
- Antallet af ældre etniske minoritetsborgere med behov for pleje vil stige relativt meget de kommende år. Andelen af ældre minoritetsborgere udgør i 2009 10.3 % af den samlede ældre befolkning (65+) i kommunen. I perioden 2009-2014 vil antallet af ældre minoritetsborgere stige 35 % fra 5595 til 7561. Borgere med ikke-vestlig baggrund, der karakteriseres som en sårbar ældregruppe, vil i 2014 udgøre 8,4 procent af den samlede ældre befolkning (Koncernservice, der har foretaget en befolkningsfremskrivning, hvor der indgår data om herkomst)

---

⁵ Andelen af personer med diabetes er markant højere blandt borgere med etnisk minoritetsbaggrund, hvor niveauet ligger på 15 %, sammenlignet med etniske danskere, der befinder sig omkring 2 %. Forhøjet blodtryk rapporteres af 23 % blandt borgere med etnisk minoritetsbaggrund mod 9 % blandt etniske danskere. Hjerteproblemer rapporteres af 14 % af borgere med etnisk minoritetsbaggrund mod 2 % blandt etniske danskere.

⁶ Andelen af personer med diabetes er markant højere blandt borgere med etnisk minoritetsbaggrund, hvor niveauet ligger på 15 %, sammenlignet med etniske danskere, der befinder sig omkring 2 %.

Revidering af handleplan og inklusionsudfordringer for Teknik- og Miljøudvalget

Teknik- og Miljøudvalget anmodes om en revidering af udvalgets handleplan med særlig vægt på, at

- tydeliggøre hvordan udvalget vil arbejde for at nå inklusionspolitikens mål
- konkretisere de indsatser som er beskrevet i politikken, og som udvalget er ansvarlig for

Af den vedtagne inklusionspolitik 2011-14 kan fremhæves følgende indsatsområder som især relaterer sig til Teknik- og Miljøudvalget:

Indsatsområde 3 ”En hånd til udsatte grupper og områder”

- Mål: Et mere trygt København for alle grupper

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens kommentarer til den nuværende handleplan

Teknik- og Miljøudvalget har fremstillet en omfattende handleplan, der understøtter målsætningerne i inklusionspolitikken på følgende områder:

1. områdebaserede indsatser,
2. udlejningsaftalen med Boligselskabernes Landsforenings 1. kreds,
3. miljøsagsbehandling i forhold til virksomheder, ejede af etniske minoriteter,
4. ansatte i Teknik- og Miljøforvaltningen.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget foreslår, at handleplanens initiativer inden for bemandede legepladser gøres operationelle via opstilling af målbare mål.

Snitflader til øvrige forvaltningers handleplaner

I forhold til indsatsområde 3 ”En hånd til udsatte grupper og områder” peger Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen på følgende snitflader:

- Socialudvalgets handleplan: Af aktiviteter, der særligt understøtter målet for kriminalitet, fremhæves Socialforvaltningens markante medfinansiering af helhedsplaner, der i stor udstrækning arbejder med brede forebyggende indsatser for børn og unge i boligområder med sociale problemstillinger.
- Indsatserne i relation til udlejningsaftalen med Boligselskabernes Landsforenings 1. kreds med deraf følgende udfordringer vedrørende boligsocial anvisning i relation til formålet om at tilvejebringe en mere afbalanceret beboersammensætning i almene boligområder, samt at boligerne generelt er tilgængelige for alle sociale grupper. I den forbindelse fremhæves i handleplanen vigtigheden af BIF's beskæftigelsesindsats. Socialforvaltningen bidrager fremadrettet med årlige

nøgletal for at dokumentere effekten af udlejningsaftalen

I forhold til indsatsområde 2 ”Inklusion på arbejdsmarkedet” og indsatsområde 4 ”Den åbne og imødekommende storby” peger Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen på følgende snitflader:

- Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets handleplan: beskæftigelsesindsatsen både mod kommunens ansatte samt kommunens ledige borgere i tæt samarbejde ikke-kommunale aktører, frivillige organisationer, boligforeninger, staten samt virksomhederne

Fremtidige inklusionsudfordringer på Teknik- og Miljøudvalgets område

I relation til den vedtagne inklusionspolitik 2011-14 kan peges på følgende bud på udfordringer på Teknik- og Miljøudvalgets område:

- at sikre klar og forståelig kommunikation til alle målgrupper af borgere, herunder inddrage etniske minoriteter i diskussioner og beslutninger
- at etablere mentorordninger og forpligtende partnerskaber
- at inddrage lokaludvalg i løsning af lokale udfordringer og behov

Revidering af handleplan og fremtidige inklusionsudfordringer på Økonomiudvalgets område

Økonomiudvalget anmodes om en revidering af udvalgets handleplan med særlig vægt på, at

- tydeliggøre hvordan udvalget vil arbejde for at nå inklusionspolitikens mål
- konkretisere de indsatser som er beskrevet i politikken, og som udvalget er ansvarlig for

I den vedtagne inklusionspolitik er der to ud af de fire indsatsområder, der har særlig relevans for Økonomiudvalget.

Indsatsområde 2: Inklusion på arbejdsmarkedet

- mål: Mere blandet leder- og medarbejderskare i kommunen

Indsatsområde 3: En hånd til udsatte grupper

- mål: Et mere trygt København for alle grupper.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens kommentarer til den nuværende handleplan

Økonomiudvalgets handleplan understøtter med sit fokus på at; (1) fremme etableringen, overlevelse og vækst for iværksættere med etnisk minoritetsbaggrund, (2) sikre en mangfoldig beboersammensætning og en stigende beskæftigelsesfrekvens i udsatte boligområder, (3) sikre en mere blandet medarbejderskare i kommunen samt (4) forebygge og bekæmpe kriminalitet overordnet set målsætningerne i inklusionspolitikken.

Økonomiudvalget opfordres til i handleplanen at oplyse, hvordan udvalget vil bidrage til inklusionspolitikens mål om at sikre en mere blandet lederskare i kommunen. Denne problemstilling er ikke berørt i udvalgets nuværende handleplan.

I Økonomiudvalgets handleplan under afsnittet ”Kommunens medarbejdersammensætning afspejler kommunens arbejdsstyrke” fremgår følgende: *”Der skal oprettes 30 Integrations- og Oplæringsstillinger om året i 2010-2012 (BR 09.10.08). Der er ikke endnu blevet truffet en beslutning om, hvorvidt ordningen skal forsætte efter 2012”*. Økonomiudvalget bedes i sin handleplan redegøre for, hvorvidt ordningen forsætter efter 2012.

Endelig kan det indledende afsnit i Økonomiudvalgets handleplan, der omhandler udvalgets bidrag til integrationspolitikken 2007-2010 med fordel udelades i den reviderede handleplan. Den reviderede handleplan bør udelukkende omhandle Økonomiudvalgets bidrag til den nye inklusionspolitik for perioden 2011-2014.

Snitflader til øvrige forvaltningers handleplaner

I relation til Indsatsområde 3: En hånd til udsatte områder og grupper vil Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen påpege følgende snitflader:

- Teknik- og Miljøudvalgets handleplan: Initiativer med henblik på, at der ikke må komme nye udsatte boligområder i København (helhedsplaner og områdebaserede indsatser).

I relation til Indsatsområde 2: Inklusion på arbejdsmarkedet vil Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen påpege følgende snitflader:

- Beskæftigelses- Integrationsudvalgets handleplan: Initiativer med henblik på en intensiveret brug af virksomhedsindsats, herunder fortsat anvendelse af praktik og løntilskud hos private virksomheder.

I relation til Indsatsområde 4: Den åbne og imødekommende storby vil Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen påpege følgende snitflader:

- Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets handleplan: Initiativer med henblik på at implementere kommunens kommunikationsstrategi for etniske minoriteter, herunder velkomstskilte og velkomstpjecer, filmstreams på forskellige sprog for nye borgere, som hjælper dem med at manøvrere sig rundt i byen og i de offentlige servicetilbud.

Fremtidige inklusionsudfordringer på Økonomiudvalgets område
Nedenstående er et bud på de største inklusionsudfordringer på Økonomiudvalgets område:

- Etniske minoritetsdrenge fra ikke-vestlige lande i aldersgruppen 15- 19 år er overrepræsenterede i kriminalitetsstatistikken, selv når der korrigeres for sociale forhold⁷.
- OECD anfører⁸, at Københavns Kommune ikke er gode til at tiltrække udenlandsk arbejdskraft. Samtidig er branchespredning blandt iværksættere, der er etniske minoriteter meget begrænset⁹.
- Der er 6 boligområder¹⁰ i København, hvor kombineret udlejning kan anvendes ('udsatte områder'). I betragtning af

⁷ Kilde: Beregninger fra Danmarks Statistik til Københavns Kommunes Integrationsbarometer.

⁸ Kritikpunkt i OECD Rapport 27. januar 2009 om hovedstadens konkurrenceevne

⁹ Den manglende branchespredning antages bl.a. at øge konkurrencen på omkostningsniveauet i specifikke branceområder, hvilket øger risikoen for brug af sort arbejde, salg af ufortoldede varer, overtrædelse af miljø- og hygiejnelovgivning m.v. indenfor disse områder.

¹⁰ Indenrigs- og Socialministeriet beregner og offentliggør hvert år en liste over boligområder, der er kendetegnet ved en høj andel af beboere uden for arbejdsmarkedet. Efter reglerne i almenboliglovens § 51b kan disse områders boliger udlejes efter bestemmelserne om kombineret udlejning. Per 1/1 2010 har ministeriet udpeget 6 boligområder i København, hvor der ved årsskiftet kun var udpeget 2. Det ændrede antal skyldes en ændring af almenboligloven, som ligeledes

krisen er der risiko for stigende ledighed hvilket kan medføre en forøgelse i antallet af disse områder.

- Der er en fortsat etnisk opdeling i de 5 oprindelige udsatte boligområder. Det fremgår af evalueringen i 2009 af den boligaftale, der i 2006 blev indgået med Boligselskabernes Landsforening, at andelen af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande er markant højere i de udsatte områder (64-78 %) og i højrisikoområderne (51-61 %) end i de øvrige områder. Samtidig sker der en fortsat koncentration af etniske grupper i Tingbjerg/Utterslevhuse. Det har ikke været muligt at få tilsvarende statusoplysninger om etnicitet i forbindelse med den afsluttende evaluering i 2010
- Begrænset brug af hårde sociale klausuler.

Revidering af handleplan og fremtidige inklusionsudfordringer på Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets område

Forvaltningen anbefaler, at strukturen i Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets handleplan bibeholdes. Det betyder, at handleplanen primært er rettet mod den vedtagne integrationspolitik følgende indsatsområder:

Indsatsområde 2: Inklusion på arbejdsmarkedet

- Mål 2: Flere i arbejde

Indsatsområde 4: Den åbne og imødekommende storby

- Mål 6: Flere skal opleve at høre til i København
- Mål 7: Færre skal føle sig ekskluderet pga. fattigdom
- Mål 8: Færre skal opleve diskrimination

Når forvaltningen foreslår, at handleplanen tager afsæt i ovenstående indsatsområder, og at indsatsområde 4 alene repræsenteres ved to målinger: inklusion og diskrimination – skyldes det, at programmet for Bland dig i Byen 2011-2013 indeholder en række aktivitetsmål, som skal fremme, ”at København bliver en åben og imødekommende by”.

Forvaltningen foreslår følgende konkrete rettelser:

- Under afsnittet ”Styrke oplevelsen af inklusion” fjernes punkt 3 under ”aktiviteter”: styrke etniske minoritetsborgeres repræsentation i byen, fx bestyrelser, politiske organer m.v.
- Under afsnittet ”Styrket indsats ift. udsatte boligområder og beskæftigelse” fjernes aktiviteten ’skræddersyede beskæftigelsesindsatser’.